

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія сприймання та розуміння тексту і твору

Галузь знань	06 Журналістика
Шифр та назва спеціальності	061 Журналістика
Назва освітньо-професійної програми	Реклама та зв'язки з громадськістю
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Міжнародних відносин, суспільних комунікацій та ІТ-права
Статус навчальної дисципліни	ОК 16 ОПП «Реклама та зв'язки з громадськістю»
Форма навчання	Денна

Викладач

Коляда-Березовська Тетяна Федорівна
kobertanya@gmail.com

Доцент кафедри
міжнародних відносин,
суспільних комунікацій та ІТ-права,
к. філол. н., доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	Навчальна дисципліна «Теорія сприймання та розуміння тексту і твору» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Реклама та зв'язки з громадськістю» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 061 Журналістика галузі знань 06 «Журналістика». Дисципліна передбачає надання здобувачам теоретичних знань щодо особливості розуміння текстів як виявів авторських модальностей, зокрема, текстів мас-медіа, специфіки їх сприйняття різною аудиторією. Дисципліна покликана розширити знання здобувачів про принципи
------------------------	---

	побудови, особливості створення та специфіку функціонування, сприймання та розуміння журналістських текстів; формувати практичні навички правильної побудови публіцистичного твору, вміло використовувати архітектонічні, мовні та екстралінгвальні засоби для максимального впливу на реципієнтів; допомогти опанувати методи і прийоми художньо-публіцистичної творчості та принципи аналізу текстів і творів; сформувані у майбутніх фахівців рекламно-комунікаційної сфери уміння застосовувати набуті знання у практичній діяльності під час написання журналістських матеріалів різних жанрів, рекламних і презентаційних творів з урахуванням тематичного, композиційного, емоційно-експресивного складників.
Мета дисципліни	Метою дисципліни «Теорія сприймання та розуміння тексту і твору» є засвоєння здобувачами загальної логіки і закономірностей функціонування твору як мультимодальної інформативної одиниці у сфері фахової діяльності; розширення й узагальнення знань про твір як феномен соціальної свідомості та продукт мовної діяльності фахівця інфосфери; осмислення жанрової природи, загальних механізмів творення журналістських, рекламних і ПР-текстів, специфіки їх сприйняття та розуміння різною аудиторією; вироблення вміння ефективно застосовувати набуті знання у професійній діяльності, доречно використовувати варіативні структурні засоби і терміни, що стосуються цієї дисципліни.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК02. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності ЗК08. Здатність навчатися і володіти сучасними знаннями. ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою. ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою СК2. Здатність формувати інформаційний контент. СК6. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності
Результати навчання	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 6 кредитів ЄКТС (180 годин). Для денної форми навчання: лекції – 20 годин, практичні заняття – 40 години, самостійна робота – 120 годин.
Форма підсумкового	Залік

контролю	
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 4-му семестрі

Програма дисципліни

Тема 1.	<i>Вступ. Текст і твір у соціокультурному просторі.</i> Цілі та завдання курсу. Поняття «мовна діяльність» і «мовна творчість». Основні види та структура мовної діяльності. Особливості журналістської діяльності та специфіка журналістської творчості.
Тема 2.	<i>Текст як системно-структурна цілісність</i> Основні категорії тексту. Проблеми вивчення текстових категорій. Поняття «когезія» й «когеренція тексту», поняття глобальної й локальної когеренції, типи, засоби і види когезії. Єдність змісту і форми тексту, інтертекстуальність та її типи, інтеграція й завершеність тексту.
Тема 3.	<i>Образ автора твору. Образ читача як особистості й аудиторії. Взаємодія автора й читача у творі.</i> Твір як феномен соціальної свідомості. Герменевтичний вимір тексту. Особливості структуралістського і постструктуралістського підходів до вивчення тексту і твору. Поняття дискурсу, масмедійний дискурс та його функції. Еволюція жанрових форм
Тема 4.	<i>Прагматичні характеристики тексту</i> Прагматичні чинники текстотворення. Комунікативно-інтенційні аспекти тексту. Адресат і адресант у контексті текстотворення, їхні функції. Основні одиниці й структурно-прагматичні частини тексту. Прагматичний потенціал тексту.
Тема 5.	<i>Образна система твору. Емоціологія тексту</i> Гносеологічні витоки образу й система образів твору. Специфіка образів художнього й журналістського творів. Поняття «образ автора» твору. Форми вираження авторської модальності. Тріада «творець мовлення – суб'єкт розповіді – образ автора», «образ стилю», «образ читача». Особливості взаємодії автора й читача твору. Експресивність, емоціогенність і емотивність тексту.
Тема 6.	<i>Журналістський твір як знакова система.</i> Інформаційний продукт у термінах семіотики. Типи і різновиди журналістського твору, їхня семантика, синтактика і прагматика. Ознаки якісно написаного журналістського твору. Процес текстотворення у журналістській діяльності.
Тема 7.	<i>Масмедійний текст як феномен сучасної культури.</i> Текст як продукт сучасних медіакультурних практик, основні характеристики. Способи творення масмедійного тексту: авторський, колегіальний. Форми творення масмедійного тексту: одно-, багатовимірні. Сугестивно-аксіологічна природа масмедійного тексту. Знати особливості його семантичної і комунікативної організації..
Тема 8.	<i>Структура текстів інформаційно-аналітичного дискурсу. Факт як одиниця інформації.</i> Поняття «жанр», «композиція» у сучасній науковій парадигмі, різновиди журналістських творів. Композиція і архітектоніка твору, сюжет і фабула твору. Різновиди журналістських творів інформаційно-аналітичного дискурсу. Функції фактів у журналістському творі. Факт і фейк : проблеми інтерпретації в сучасній журналістиці.

Тема 9.	<i>Структура інтернет-дискурсу.</i> Поняття інтернет-дискурсу та його функції, структурна організація та жанрові формати. Інтерактивність як одна з головних ознак інтернет-медіа. Типологічні особливості журналістського твору у мережевих ЗМІ. Своєрідність організації гіпертексту інтернет-новин. Веб-коментар як жанр сучасного медійного дискурсу.
Тема 10.	<i>Жанрово-композиційні особливості мультимодального тексту.</i> Поняття «мультимодальний текст», «полікодовий текст», «креалізований текст». Структура мультимодального твору як синергетичний процес та структурно-сміслові особливості мультимодального журналістського твору. Плюральність форм мультимодальних засобів когезії та когерентності.

Список рекомендованих джерел

Рекомендована література:

1. Васильєв, С.А. Синтез смислу при створенні та розумінні тексту. Київ: Наукова думка, 1988. 240 с.
2. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту. – К : РВЦ «Київ. ун-т», 1998. – 335 с.
3. Різун В. В. Літературне редагування : підручник. – Київ : Либідь, 1996. – 300 с.
4. Серажим К. Текстознавство: навч.-метод. посіб.; – К. : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка., 2012. – 187 с.
5. Коляда-Березовська, Т.Ф. «...Пошуки незримої німої суті в сутінках понять»: моделювання смислового простору художнього тексту (на прикладі поезії Ліни Костенко) / Tetiana Koliada-Berezovska, Hanna Yatvetska // Причорноморські філологічні студії, 2023, №3, С.40-45.- URL: <https://journals.onmu.in.ua/index.php/philology/article/view/248>
6. CYBERTEXT ACTIVITY IN THE PRISM OF DIGITALIZATION OF THE EDUCATIONAL SPACE / T. Koliada-Berezovska, O. Zinchenko, S. Berezovsky // Digital Transformations: Challenges and Benefits for the Economy and Society : Monograph. - The University of Technology in Katowice Press: Katowice, Silesia Province, Poland. - PP.69-76. - <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/5cce435ca4bebe79d490c6def5bb3f80.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ:

7. Електронна бібліотека з реклами і PR. URL : <http://www.vr.com.ua/book/>
8. Електронна бібліотека підручників. URL : <http://pidruchniki.com.ua/>
9. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua>.
10. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування	Бали нараховуються таким чином:
		для іспиту	для заліку		Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється
90-100	A	Відмінно	зараховано		

82-89	B	Добре		за <i>100-бальною шкалою</i> і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.
74-81	C			
64-73	D	Задовільно		
60-63	E			
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання	
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти відвідують лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн-режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності.

Умови зарахування пропущених занять: письмові відповіді на запитання, якими завершується пропущена здобувачем Тема у «Конспекті лекцій». Навчально-методичні матеріали дисципліни розміщені на платформі Moodle